

МОН УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(УНУ)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії УНУ

Олена ЯРОШИНСЬКА

28.05. 2026

ПРОГРАМА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

зі спеціальності Н1 «Агрономія» освітньо-наукової програми «Захист і карантин рослин» для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня доктора філософії

Голова предметної комісії

(підпис)

Юрій ЯНОВСЬКИЙ

Укладачі: д-р. с.-г. наук, професор Юрій ЯНОВСЬКИЙ (гарант освітньо-наукової програми); д-р. с.-г. наук, професор Іван МОСТОВ'ЯК; канд. с.-г. наук, доцент Ігор КРИКУНОВ; канд. с.-г. наук, старший викладач Лілія ВОЄВОДА; доктор філософії, старший викладач Роман ЧУХРАЙ.

Схвалено науково-методичною комісією факультету біоресурсів і природокористування (протокол № 5 від 01 травня 2026 р.).

Схвалено вченою радою факультету біоресурсів і природокористування (протокол № 6 від 01 травня 2026 р.).

ЗМІСТ

ВСТУП

- 1. ОРІЄНТОВНІ ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**
- 2. ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**
- 3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ**
- 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ВСТУП

Вступ до Уманського національного університету (далі – УНУ) з метою підготовки в аспірантурі здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502), Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, і Правил прийому до УНУ, затверджених Вченою радою УНУ.

Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань, зокрема, презентації дослідницької пропозиції чи досягнень.

Презентація дослідницької пропозиції чи досягнень – форма вступного випробування, що передбачена під час вступу до УНУ для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії, яка полягає в заслуховуванні, обговоренні та оцінюванні наукового повідомлення вступника.

Презентація дослідницької пропозиції чи досягнень готується вступником до аспірантури особисто і є стислим викладом науково-дослідних ідей стосовно розуміння та перспектив дослідження обраної наукової тематики (теми).

Метою презентації дослідницької пропозиції є встановлення рівня обізнаності вступника та вміння застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях; визначення здатності вступника виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, презентувати актуальні проблеми обраної наукової тематики (теми), критично оцінювати результати науково-дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових досліджень із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності.

Завданням презентації дослідницької пропозиції є:

– виявлення у вступника здібностей щодо здійснення науково-дослідницької діяльності за обраною науковою тематикою (темою), системності та послідовності мислення, глибини її розуміння;

– оцінка вміння презентувати матеріал і брати участь у наукових дискусіях.

У дослідницькій пропозиції обґрунтовується актуальність наукової тематики (теми) та методологія її дослідження, викладаються основні завдання та можливі шляхи їх розв’язання, визначаються об’єкт і предмет дослідження, відображаються очікувані наукові результати.

Дослідницька пропозиція має характер творчої самостійної роботи. Виклад матеріалу не обмежується лише описовим підходом до розкриття обраної тематики (теми), а повинна відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору вступника на можливі варіанти її вирішення.

1. ОРІЄНТОВНІ ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

Презентація дослідницької пропозиції чи досягнень повинна відповідати науковій тематиці, визначеній відповідною освітньо-науковою програмою.

Представлена вступником дослідницька пропозиція у запропонованому формулюванні та змістовній інтерпретації не обов'язково повинна стати темою дисертаційного дослідження у разі зарахування до аспірантури.

Орієнтовна тематика дослідницьких пропозицій

1. Особливості біології та заходи обмеження шкідливості (назва шкідника) у насадженнях яблуні Правобережного Лісостепу України.
2. Особливості біології та заходи обмеження шкідливості (назва шкідника) у насадженнях черешні Правобережного Лісостепу України.
3. Наукове обґрунтування інтегрованої системи захисту (назва культури) від домінуючих видів шкідників в умовах Правобережного Лісостепу України.
4. Основні шкідники груші та удосконалення системи захисту культури в умовах Правобережного Лісостепу України.
5. Домінуючі шкідники сливи та удосконалення системи захисту культури в Правобережному Лісостепу України.
6. Формування фітосанітарного стану агроценозів зернових культур за умов кліматичних змін у Правобережному Лісостепу України.
7. Оптимізація пестицидного навантаження в агроценозах на основі фітосанітарного моніторингу та прогнозування чисельності шкідливих організмів в умовах Правобережного Лісостепу України.
8. Екологічно орієнтований захист самшиту від самшитової вогнівки (*Cydalima perspectalis* Walker) у Правобережному Лісостепу України.
9. Інноваційні системи захисту зернових культур як чинник формування безпечної та якісної сільськогосподарської продукції в умовах Правобережного Лісостепу України.

2. ВИМОГИ ДО ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ЧИ ДОСЯГНЕНЬ

Дослідницька пропозиція – це наукова доповідь тривалістю до 10 хвилин, підготовлена вступником до аспірантури, що є стислим викладом науково-дослідних ідей стосовно розуміння та перспектив дослідження обраної наукової тематики (теми). Доповідь повинна демонструвати наукову обізнаність вступника, розуміння змісту дослідження обраної наукової проблеми, володіння методикою проведення науково-дослідницької роботи.

Орієнтовна структура презентації дослідницької пропозиції чи досягнень містить наступний рекомендований перелік компонентів:

- обґрунтування актуальності обраної теми;
- ступінь її розробленості у наукових дослідженнях;
- основні завдання та можливі шляхи їх вирішення;
- об'єкт і предмет дослідження;
- передбачувана структура наукового дослідження;
- інформація про наукові досягнення, опубліковані наукові праці.

Презентація дослідницької пропозиції чи досягнень включає доповідь вступника та відповіді запитання на поставлені членами предметної комісії.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ЧИ ДОСЯГНЕНЬ

Презентація дослідницької пропозиції чи досягнень оцінюється предметною комісією з відповідної спеціальності, склад якої затверджується наказом ректора УНУ.

За результатами презентації дослідницької пропозиції чи досягнень виставляється оцінка за шкалою 100 – 200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»). Мінімальна кількість балів, із якою вступник допускається до участі у конкурсному відборі – 100.

Критерії оцінювання презентації дослідницької пропозиції чи досягнень

Кількість балів	Характеристики відповіді
181-200	Вступник послідовно і логічно виклав у презентації пропозиції матеріал щодо обґрунтування тематики наукового дослідження, його актуальності, стану розробки в наукових дослідженнях; можливі шляхи розв'язання поставлених завдань. Пропозиція відрізняється повнотою та достовірністю використаної інформації; логічністю структури; композиційною цілісністю; наявністю критичної оцінки наведених відомостей; аргументованістю висновків; чіткістю та лаконічністю викладу; грамотністю та відповідністю викладу нормам української мови й академічного стилю. Під час обговорення і запитань вступник виявив глибоке і повне осмислення змісту матеріалу, в якому він легко орієнтується, володіння поняттєвим апаратом. Відповіді на запитання вступника вказують на здатність до аналізу й інтерпретації обраного предмета дослідження, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу матеріалу.
141-180	Зроблено послідовне та логічне викладення матеріалу. Подання задуму автора є максимально зручним для сприйняття науковою аудиторією. Пропозиція характеризується повнотою та достовірністю використаної інформації; логічністю структури; композиційною цілісністю; наявністю критичної оцінки наведених відомостей; аргументованістю висновків; чіткістю та лаконічністю викладу; грамотністю та відповідністю викладу нормам української мови та академічного стилю. Вступник виявив достатнє опанування змісту матеріалу, в якому він легко орієнтується, володіння поняттєвим апаратом, уміння пов'язувати теорію з практикою, висловлювати та обґрунтовувати свої судження, але у пропозиції та під час обговорення трапляються окремі неточності (похибки). Відповіді на запитання вступника засвідчують задовільний рівень концептуальних, теоретичних і методологічних знань і здатності до їх засвоєння й інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного та послідовного викладу.
100-140	Вступником продемонстровані знання та розуміння основних положень представленої дослідницької пропозиції, її актуальність, стан розробки у наукових дослідженнях, можливі шляхи розв'язання поставлених завдань. Проте, виклад матеріалу в пропозиції та під час обговорення неповний і непослідовний; зустрічаються неточності у визначенні понять, виявлено нездатність доказово обґрунтувати свої судження. Відповіді вступника вказують на досить низький рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння й інтерпретації, прийнятне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його оформлення.
0-99	Вступником продемонстровано недостатній рівень знань і розуміння основних положень представленої дослідницької пропозиції, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу матеріалу. Відповіді вступника неправильні, недостовірні, характеризуються недостатнім рівнем обґрунтованості й аргументованості.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Яновський Ю.П. Програма захисту плодових культур”. / Ю.П. Яновський Київ: Фенікс, 2021. 146 с.
2. Захист рослин. Терміни і поняття: Навчальний посібник Ж.П. Шевченко, І.І. Мостов'як, І.В. Крикунов, С.М. Мостов'як, О.Г. Сухомуд, І.С. Кравець, Д.М. Адаменко, С.В. Суханов, Ю.П. Яновський, Л.І. Воєвода, О.О. Фоменко, Р.В. Чухрай, О.В. Кравченко, О.Л. Лукянець та ін.; За ред. Ж.П. Шевченко і І.І. Мостов'яка – Умань.: Видавець «Сочинський М.М.», 2019. – 408 с.
3. Шевченко Ж.П., Мостов'як І.І., Сухомуд О.Г., Мостов'як С.М, Чухрай Р.В. Вектори вірусів і мікоплазмозів та мікози у посівах зернових колосових культур залежно від сорту та комбінацій інсектицидів з хімічними імунізаторами // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2019. – №94. – С. 208–220.
4. Яновський Ю.П. Довідник із захисту плодових культур / Ю.П. Яновський. – Київ. Фенікс, 2019. – 492 с.
5. Федоренко В.П. Ентомологія: Підручник В.П. Федоренко, Й.Т. Покозій, М.В. Круть; за редакцією академіка В.П. Федоренко - К.: Фенікс, колообіг, 2013. - 344 с.
6. Марютін Ф.М., Білик М.О., Пантелєєв В.К. Фітопатологія. Харків: Еспада, -2008 р. - 552 с.
7. Пересипкін В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія. - К.: Аграрна освіта, 2000. - 410 с.
8. Марков І.Л. Практикум із сільськогосподарської фітопатології: навч. Пос./ Марков І.Л. - К:ННЦ ІАЕ, 2011. - 528 с.
9. Фітофармакологія. Підручник /За ред. професорів М. Д. Євтушенка, Ф. М. Марютіна. — К.: Вища освіта, 2004. — 432 с.
10. Довідник із захисту рослин /Л.І.Бублик, Г.І.Васечко, В.П.Васильєв та ін.: За ред.. М.П.Лісового. - К.: Урожай, 1999. - С.431-452.
11. Секун М.П. Довідник із пестицидів./ М.П. Секун, В.М. Жеребко та ін. - К.: Колобiг, 2007. -360 с.
12. Косолап М.П. Гербологія: Навчальний посібник. - К.: Арістей, 2004. -362 с.
13. Косолап М.П. Гербологія з основами фітоцетології. - К.: НАУ, 1999. — Ч. 1. - 89с.; Ч.2.- 102с.
14. Манько Ю.П. Гербологія: Методичні вказівки. - К.: НАУ, - 1999. - 44 с.
15. Мовчан О.М. Карантинні шкідливі організми. Карантинні шкідники. Частина 1.- К.:”Світ”, 2002.- 228 с.
16. Родігін В.М., Марютін Ф.М. та інші Карантинні хвороби рослин. Харків, 2002.- 360 с.
17. Інтегрований захист плодових культур: Навчальний посібник / [Яновський Ю.П., Кравець І.С., Крикунов І.В. та ін.]; під ред. Ю.П. Яновського. - К.: Фенікс, 2015. - 648 с.